

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte - Petru Ursache,

judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Petru Moraru, Nadejda Toma,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 august 2016, în cauza penală în privința lui

Catană Dorin

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 19.01.2016-06.04.2016;

instanța de apel: 18.05.2016-24.08.2016;

instanța de recurs: 09.11.2016 - 21.02.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 aprilie 2016, adoptată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Catană D. a fost condamnat în baza art. 326 alin. (1) Cod penal și încetat procesul penal cu atragerea la răspunderea contravențională în temeiul art. 55 Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, ceea ce echivalează cu 3 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, în perioada lunii iunie 2013, Catană D. în timp ce activa în cadrul Direcției înmatricularea mijloacelor de transport și calificarea conducătorilor auto a Î.S. „CRIS Registru”, susținând că are influență asupra membrilor comisiei de examinare din cadrul subdiviziunilor structurale ale Direcției înmatricularea mijloacelor de transport și calificarea conducătorilor auto a Î.S. „CRIS Registru”, aflându-se în preajma domiciliului său situat în mun. Chișinău, str. Pavel Boțu, 9, în cadrul unei discuții cu Caraman Ig. a pretins de la ultimul suma de 300 euro, echivalent a 4 955 lei, conform cursului BNM, pentru a influența membrii comisiei de examinare să asigure susținerea cu succes a examenelor de stat de către ultimul în vederea obținerii permisului de conducere la categoriile de vehicule „A” și „C”.

În continuarea intenției sale infracționale, în perioada lunilor iunie - iulie 2013, Catană D. în cadrul întâlnirii cu Caraman Ig. în apropierea domiciliului său din mun. Chișinău, str. Pavel Boțu, 9, a primit de la ultimul suma pretinsă de 300 euro, echivalent a 4 946 lei, conform cursului BNM, pentru realizarea influenței promise. La 27.09.2013, în scopul realizării promisiunii făcute, Catană D. i-a spus lui Caraman Ig. să se prezinte la Biroul de Examinare și Evidență a Transportului din or. Rezina pentru a participa la examenul de obținere a dreptului de a conduce la categoriile solicitate în pofida afirmațiilor sale de a-i influența membrii Comisiei de examinare, acestea au eșuat, iar Caraman Ig. a fost respins la proba teoretică. În aceste circumstanțe, Catană D. l-a convins pe Caraman Ig. că va încerca să influențeze alți membri ai Comisiilor de examinare în vederea facilitării susținerii examenului, fapte care nu au fost în continuare realizate, iar Caraman Ig. a plecat peste hotarele RM. Ulterior, la 13.10.2015 în cadrul întâlnirii care a avut loc între Catană D. și Caraman Ig. în preajma sediului Î.S. „CRIS Registru” din mun. Chișinău, str. Pușkin, 42, în pofida faptului că nu i-a reușit influența promisă asupra membrilor comisiei de examinare din cadrul subdiviziunilor structurale ale Direcției înmatricularea mijloacelor de transport și calificarea conducătorilor auto a Î.S. „CRIS Registru” în vederea obținerii permisului de conducere, Catană D. i-a restituit lui Caraman Igor suma de 150 euro, promițând să restituie și restul sumei în viitorul apropiat, bani care de fapt nu au mai fost întorși sub diferite pretexte.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Catană D. să fie condamnat în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul organelor autorităților publice pe un termen de 1 an.

În argumentarea apelului declarat, acuzatorul de stat a menționat că, sentința este neîntemeiată din motivul liberării neîntemeiate a inculpatului de răspunderea penală cu tragerea la răspunderea contravențională.

Instanța de fond la emiterea sentinței a ignorat prevederile art. 75, 61 Cod penal, astfel, eliberând inculpatul de răspundere penală pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad prejudiciabil sporit, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

Pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu fapta comisă și consecințele acesteia, nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise.

Instanța de fond a omis faptul că conform art. 55 alin. (1) Cod penal, poate fi liberată de răspundere penală cu tragerea la răspunderea contravențională

persoana, dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Conform HP CSJ cu privire la respectarea normelor de procedură penală la adoptarea sentinței nr. 10 din 24.04.2000, hotărârea de încetare a procesului penal cu aplicarea sancțiunii administrative trebuie să fie motivată, însă instanța de fond nu a indicat circumstanțele care ar constata cu certitudine că corectarea inculpatului este posibilă fără tragerea la răspundere penală, instanța limitându-se doar la enumerarea circumstanțelor atenuante constatate în acțiunile inculpatului fără a le evidenția pe cele agravante.

Pedeapsa aplicată este pre blândă, deoarece în cauză nu sânt prezente circumstanțe excepționale, inculpatul nu v-a conștientiza consecințele încălcării legii și în atare împrejurări, prin aplicarea art. 55 Cod penal nu se va atinge scopul pedepsei penale, mai mult instanța de judecată nu s-a expus și asupra pedepsei complementare, privarea de drepturi care este indispensabilă față de sancțiunea principală la infracțiunile de corupție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 august 2016, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea în vigoare a sentinței fără modificări.

5. Pentru a pronunța decizia adoptată, instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Privitor la pedeapsa aplicată inculpatului, instanța de apel a conchis că, instanța de fond just a individualizat pedeapsa în baza art. 7, 61, 75 Cod penal și totodată, corect a atras inculpatul în baza art. 55 Cod penal, la răspundere contravențională, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă, ținând cont că au fost întrunite toate condițiile prevăzute la art. 55 Cod penal, de gradul de pericol al infracțiunii, din categoria celor mai puțin grave, de circumstanțele cauzei, de prezența circumstanțelor atenuante și lipsa circumstanțelor agravante, de personalitatea inculpatului, care anterior nu fost judecat, este la prima abatere, nu prezintă pericol social, a restituit integral suma primită de la martorul Caraman Ig., are la întreținere trei copii minori, precum și efectul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, astfel asigurând realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale și a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât de către inculpat, cât și din partea altor persoane, care va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituție și alte legi ale RM sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Cu referire la alegațiile procurorului, privind ilegalitatea sentinței sub aspectul interdicției aplicării prevederilor art. 55 Cod pena în cazul infracțiunii prevăzute de art. 326 Cod penal, instanța de apel a reținut că acestea sunt

nefondate, or, art. 55 Cod penal ce reglementează liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională a fost modificat prin Legea nr. 93 din 13.05.2016, intrată în vigoare la 17.06.2016 și în conformitate cu prevederilor art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar potrivit art. 10 alin. (2) Cod penal, legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

6. Împotriva deciziei instanței de apel declară recurs ordinar procurorul, care, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, menționând în acest sens că, instanța de apel motivându-și soluția de respingere a apelului, nu s-a expus asupra faptului că, corectarea lui Catană D. este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale, ori amenda contravențională aplicată inculpatului nu este una echitabilă sau neaplicabilitatea art. 55 Cod penal (redacția Legii din 23.12.2013), fiind invocată netemeinicia sentinței referitor la faptul că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Astfel, instanța de apel n-a îndeplinit cerințele stipulate în prevederile art. 101, 394, 414 Cod de procedură penală, nu a soluționat și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, neîntemeiat menținând sentința.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului.

Drept temei pentru recurs s-a invocat art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Sub acest aspect, se constată, că argumentele invocate de procuror în recursul declarat își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuate în cauză, inclusiv sub aspectul că, instanța de apel motivându-și soluția de respingere a apelului și stabilind că *"(...)amenda contravențională aplicată inculpatului Catană Dorin, este una echitabilă corectă și întemeiată, care va asigura realizarea scopului de corectare și reeducare a inculpatului Catană Dorin(...), modificările introdu-se la art. 55 alin. (1) Cod penal, prin Legea 326 din 23.12.2013 în vigoare din 25.02.2014, nu pot fi aplicate în privința inculpatului"*, nu s-a pronunțat asupra faptului că, în cazul dat nu s-a constatat că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale, or, în apelul declarat, procurorului nu ar fi invocat că, amenda contravențională aplicată lui Catană D. nu este una echitabilă sau neaplicabilitatea prevederilor art. 55 Cod penal (redacția Legii din 23.12.2013), fiind invocat netemeinicia sentinței referitoare la faptul că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale, motiv asupra căruia instanța de apel nu sa expus.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel a tras o concluzie pripită privind respingerea apelului, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a argumentelor invocate de partea acuzării în sprijinul învinuirii și circumstanțelor de fapt ale cauzei.

Generalizând cele menționate mai sus, instanța de recurs constată că, în speță, instanța de apel și-a motivat insuficient decizia pronunțată și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar argumentele acuzatorului de stat referitor la faptul că instanța de apel nu a îndeplinit cerințele stipulate în prevederile art. 101, 394, 414 Cod de procedură penală, nu a soluționat și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, neîntemeiat menținând sentința, și-au găsit confirmare.

Așadar, Colegiul constată, că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a respectat cerințele de judecare a apelului prevăzute în art. 414 Cod de procedură penală, precum și nu a ținut cont de dispozițiile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, prin urmare temeiul invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, persistă în cauză.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, se casează hotărârea atacată și se dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile

art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, argumentându-și clar concluziile în decizia adoptată.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 august 2016, în cauza penală în privința lui *Catană Dorin* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 23 martie 2017.

Președinte
Judecătorii

Petru Ursache
Constantin Alerguș
Vladimir Timofti
Petru Moraru
Nadejda Toma